

Képviselő-testületi előterjesztés

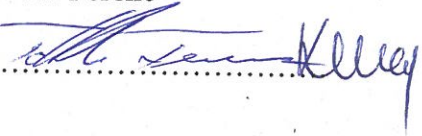
2017. március 29

Tárgy: Ifjúsági Konceptió

Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet polgármester

Ügyiratszám: 1/343-1/2017/I

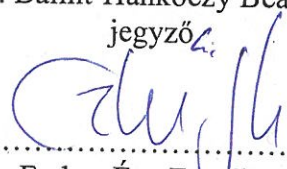
Melléklet: Ifjúsági Konceptió 2017-2020

Készítette: Makói Polgármesteri Hivatal
Kabinet Iroda
Tóth Ferenc

Témafelelős: Botlik Anita

Az előterjesztést látta:
.....

Véleményezésre megküldve: Emberi Erőforrások Bizottsága

Törvényességi véleményezésre bemutatva:
.....
dr. Bálint-Hankóczy Beatrix
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása:
.....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz: 1/343-1/2017/I.

Üi.: Tóth Ferenc

Előterjesztés

Tárgy: Ifjúsági Konceptió

Melléklet: Ifjúsági Konceptió 2017-2020

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

Makó Város Önkormányzata a 2017-es évet a fiatalok évének nyilvánította. Az eddigi támogató tevékenységét megtartva, kiegészíti azzal, hogy egy közvetlenebb, beavatkozóbb ifjúság politikát kíván megvalósítani. Ennek kezdődő lépései már megindultak. A 2017. március 16-án megtartott testületi ülésen elfogadásra került a „Makó Számít Rád” tanulmányi ösztöndíj program.

Városunk ifjúságával, ifjúságáról közösen kell gondolkodnunk, ennek érdekében a jelenlegi városvezetés kidolgozta a 2017-2020-ra vonatkozó Ifjúságpolitikai koncepciót. Szükséges a rövid távú tervek mellett, egy hosszabb távú stratégiát kidolgozni, mivel településünk lélekszáma az elmúlt években nagymértékű fogyást mutat.

Ennek érdekében a város a MA-TÉR egyesülettel egy széleskörű konzultációt indított melyben a fiatalok elmondhatták véleményüket, hogyan lehetne vonzóbbá, tenni településünket az ifjúságnak. Természetesen emellett személyes találkozásokkal, szakemberek meghallgatásával igyekeztünk még pontosabb képet kapni a jelenlegi helyzetről és a változtatási lehetőségekről.

Az így szerzett információk alapján kezdünk neki a koncepció kidolgozásának. A koncepció tartalmazza városunk általános szociológiai helyzetbemutatóját, a kérdőíves kutatás során kapott eredményeket.

A legfontosabb részét pedig a cselekvési terv képezi. Itt összefoglaljuk az eddig megtörtént intézkedéseket, és itt kerül bemutatásra az elkövetkező időszak ifjúsággal kapcsolatos tervezete. A terveket kettéosztottuk, rövid távú tervekre és hosszú távú elképzelésekre. A rövid távú terveket még idén meg kívánjuk valósítani, míg a hosszú távú tervek a 2020-as időszakra valósulnának meg.

Természetesen a változtatás lehetősége adott, mivel ahogyan a koncepcióban is hangsúlyozzuk a fiatalok akaratát messzemenőig figyelembe véve került ugyan kialakításra a tervezet, de ha valamit ők mégis máshogy szeretnének akkor aszerint változtatunk rajta.

Makó városa valóban számít a fiatalokra, és ez a koncepció annak érdekében került megalkotásra, hogy a fiatalok jól érezzék magukat városunkban, és ha el is mennek tanulni, dolgozni, szerencsét próbálni, térjenek vissza, itt alapítsanak családot, mert „MAKÓ SZÁMÍT RÁD” !

Tisztelt Képviselő-testület!

A fentiekre tekintettel, a következő határozati javaslatot terjesztem a Képviselő-testület elé:

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2017-2020. évre szóló Ifjúsági Koncepcióját az előterjesztés mellékletében foglaltak szerint elfogadja.
2. Makó Város Önkormányzat Képviselő testülete felkéri polgármesterét, hogy az Ifjúsági Koncepció célkitűzéseit az éves költségvetési koncepciók összeállításakor vegye figyelembe.

Felelős: polgármester

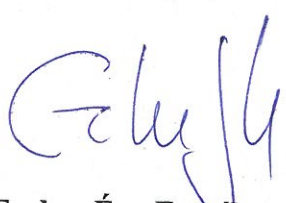
Határidő: azonnal

Értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Kabinet Iroda
- Irattár

M a k ó, 2017. március 20.

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

Ifjúsági koncepció

2017-2020

Makó Város Önkormányzata

2017

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés.....	3
II.	Demográfiai adatok	5
III.	Kérdőívezés, kérdőívelemzés.....	7
	A kutatás módszertana	7
	A kutatás kiértékelése.....	8
	A kutatás összefoglalása	14
IV.	Cselekvési terv	16
	Az eddig megtett intézkedések.....	16
	A tervezett intézkedések	17
	A 2017-es évben tervezett ifjúságot érintő programok:	20
V.	Összefoglalás.....	22
VI.	Források	24
VII.	Mellékletek	25
	1.számú melléklet, Kérdőív.....	25
	2. számú melléklet Rendelet.....	32
	3. számú melléklet Nemzeti stratégia	38

*„Amikor tizennégy éves voltam,
apámat annyira tudatlannak tartottam,
hogy alig bírtam elviselni a jelenlétét.
Amikor huszonegy lettem, megdöbbenett,
milyen sokat tanult hét év alatt.”
(Mark Twain)*

I. Bevezetés

Az ifjúsággal való törődés hosszú távú befektetés. Minden közösség felelősségteljes gondolkodásának alapja, hogy fiataljaival mint önálló társadalmi csoporttal számol. A velük kapcsolatos kérdések tárgyalása során a döntéshozatali folyamat részeseinek tekinti őket.¹

A gyermekek társadalmunk értékei. Fejlődésük során válnak valódi tagjává az őket körülvevő környezetnek, megismerik és alakítják a társadalmat, kultúrát, amelybe beleszülettek. Sorsuk környezetükkel kölcsönhatásban alakul.

Az ember társas lény, csak személyes kapcsolatokban tud fejlődni. A születéskori adottságok kiteljesítése, a személyiség kialakulása közösségi feltételekhez kötött, ehhez pedig az emberi együttélés mintái elengedhetetlenek.

A szocializáció folyamata, a személyiség kialakulása három szintén történik (a család, az iskola és a társadalom). Ez a három terep a fiatalok életében: a család, az oktatási-nevelési intézmények és a kortárs csoportok.²

Makó Város Önkormányzata a 2017-es évet a fiatalok évének nyilvánította. Meghirdette a „Makó számít Rád!” programot, ezzel kifejezve, hogy az ifjúság felelősségteljes gondozása jogi és erkölcsi kötelessége a városnak. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 15. pontja az ifjúságügyet kötelező önkormányzati feladatként jelöli meg, de nem részletezi a feladatokat, azaz mit kell, lehet tenni önkormányzati szinten egy település életében a fiatalokért.

¹ Gyöngyös Város Ifjúsági Konceptiója 2012-2016

<http://www.gyongyos.hu/kozlemenyek-hirdetmenyek/266-gyongyos-varos-ifjusagi-konceptioja-2012-2016>

Letöltés ideje: 2017. március 9.

² Ifjúságügy. Alkotó szerkesztő: Nagy Ádám, Új mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2008

A jelenlegi városvezetés úgy döntött, kidolgoz egy ifjúságpolitikai stratégiát, mert ezen a téren is szemléletváltásra van szükség.

Az elkészített koncepció 2020-ig terjedő időszakra szól. Újfajta mentalitást kíván meghonosítani, az eddigiekhez képest sokkal nagyobb szerepet szán a fiatalok önszerveződésének, az alulról jövő kezdeményezéseiknek.

A koncepció megalkotása előtt online kérdőíves felmérést végeztünk a 13 és 31 év közötti fiatalok körében, hogy megismerjük igényeiket, s ezen igények ismeretében fogalmazzuk meg elképzeléseinket.

Górcső alá vettük a helyi, illetve az országos elképzeléseket. Megvizsgáltuk a városunk adta lehetőségeket, különös figyelmet fordítottunk forrásaink áttekintésére, a pályázati lehetőségre.

Közös célunk, hogy Makót ígéretes lehetőségekkel teli, a fiatalok szemszögéből is vonzó várossá tegyük. Ehhez mindenképp előtt új munkahelyek létesítése szükséges. Ezt az ipari park, turisztikai ágazatok fejlesztésével kívánjuk segíteni, mely így hosszú távon ígéretes munkaerő-felvevő és -megtartó piacot biztosít. Az ösztöndíjprogramok bevezetésén keresztül közelebb visszük a munkavállalókat a vállalkozókhoz azáltal, hogy a hiányszakmák oktatásának támogatásával, segítjük a jövőbeli könnyebb elhelyezkedést.

Mind hosszú, mind rövid távon az ifjúság a jövő kulcsa, melyet a helyi értékeket kamatoztatva, logikusan, a forrásoknak megfelelően gondozni kell. A jelenlegi városvezetés elkötelezett abban, hogy a „Makó számít Rád!” ne üres szlogen legyen, hanem komoly tartalom álljon mögötte, melynek gerincét a jelenlegi koncepciónk adja.

II. Demográfiai adatok

Makó lakónépességének a száma a 2015-ös adatok szerint 23 974 fő.

- 0-2 éves 606 fő
- 3-5 éves 564 fő
- 6-13 éves 1882 fő
- 14-17 éves 935 fő
- 18-54 éves 11951 fő
- 55-59 éves 1796 fő
- 60-69 éves 3078 fő
- 70-79 éves 2107 fő
- 80 év feletti 1055 fő

ÖSSZESEN: 23 974 fő

A város szempontjából rendkívüli nehézséget jelent a már évtizedek óta tartó népességfogyás. Ez a tendencia az elmúlt években felerősödött. A 2010-2014 között a csökkenés mértéke 9,72%, mely meghaladja mind a megyei (4,36%), mind az országos átlagot. A fogyásban a természetes fogyás mellett az elvándorlás is nagy szerepet játszik.

A városban két nemzetiség tart fenn önkormányzatot, a roma és a román.

Oktatási szempontból Makó jelentős vonzáskörzettel bír. Az alap- és a középfokú oktatáson túl a városban lehetőség van művészeti oktatásra is.

Makó oktatási intézményei:

- óvodák száma: 4, ebből 3 egyházi (2 református és 1 katolikus 2 tagintézménnyel). A tagintézmények száma az önkormányzati óvodáknál 4
- általános iskola: 5 (ebből 4 egyházi), tagintézmények száma: 6
- középiskolák: 4 (ebből 1 egyházi)
- speciális oktatási intézmény
- kollégium

Makón az általános iskolákban és középiskolákban tanulók száma közel 4000 fő a speciális oktatási intézményben tanulók számával együtt.

Ifjúsági koncepciónk egyik fő célcsoportjának őket, másik fő célcsoportként az egyetemen, főiskolán tanuló diákokat tekinthetjük.

Makó oktatási szerepkörét jelentősen gyengíti, hogy a járásban nem található felsőoktatási intézmény. Ugyanakkor az könnyebbséget jelent, hogy Szeged egyetemi város, és igen széles körű oktatási spektrummal rendelkezik. A két város közötti közlekedés jónak mondható, és a jövőben a fejlesztési lehetőségeknek köszönhetően (Tram-train³) még jobbá válhat. Ezáltal könnyebb lehet a fiatalok városban tartása.

Végül fontos a helyi foglalkoztatottságról is beszélni, ami szintén meghatározó egy fiatal jövőbeni letelepedése szempontjából. 2011-ben a foglalkoztatottság aránya 58,19% volt a 15-64 éves népességen belül. Ezt a számot árnyalja, hogy 2014-re a regisztrált álláskereső aránya ugyanezen korcsoporton belül már meghaladta az országos átlagot. A munkaerőpiacról elmondható, hogy a munkavállalók majd kétharmada a szolgáltató szektorban tevékenykedik, az iparban 30%-uk, a mezőgazdaságban kevesebb, mint 6% találja meg a boldogulását. Az elvándorlásra erőteljesen hat, hogy a fiatalok nem kapnak végzettségüknek megfelelő munkát, így kénytelenek máshol munkát keresni.

³ Tram – Train Szeged Makó között

<http://epiteszforum.hu/tram-train-szeged-mako-kozott> Letöltés ideje: 2017. március 8.

III. Kérdőívezés, kérdőívelemzés

A kutatás módszertana

A helyzet ismeretében arra az elhatározásra jutottunk, hogy szükség van egy kérdőíves kutatás lefolytatására, melyben a fiatalok személyesen mondhatják el véleményüket, jelezhetik problémáikat, igényeiket.

A kutatás megtervezésekor célkitűzésünk volt a teljes anonimitás. Online alapú konzultációt indítottunk, mivel a legkönnyebben így értük el a fiatalokat.

A jóval könnyebben feldolgozható zárt kérdések mellett nyitott kérdéseket is beépítettünk.

A tervezéskor négy fő csapásirányt alakítottunk ki, ami alapján elkészítettük a kérdőívet, illetve a kódoláskor is ezek alapján dolgoztunk. Lássuk melyek voltak ezek:

- a kutatásban résztvevők szociológiai sajátosságai
- a várossal kapcsolatos attitűd
- szabadidő eltöltés, csoporthoz tartozás
- nyitott kérdések

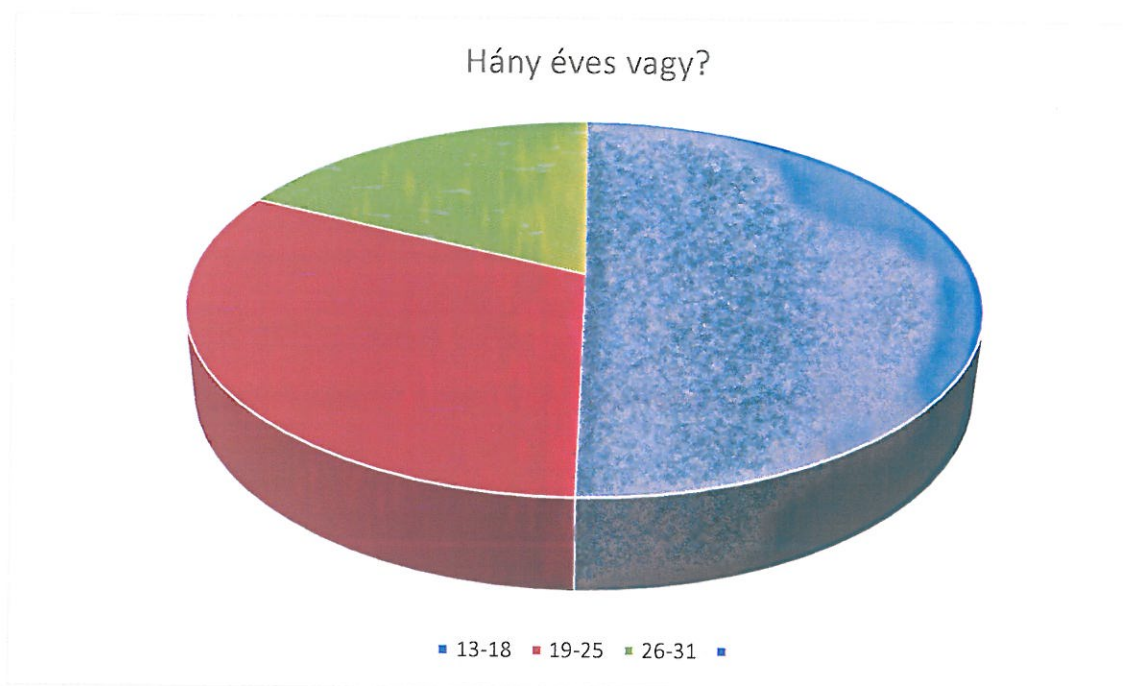
A minél több adat nyerése végett a kérdőív viszonylag hosszú, ezért olyan kérdéseket tettünk fel, amelyek nem „fárasztják el” a válaszadókat. A kutatás lezártaival megállapíthattuk, hogy sikeres volt az elképzelésünk, mivel alig talákoztunk olyan válaszadóval, aki félbehagyta volna a kitöltést. A kérdőív koncepciónk mellékletét képezi.

A kutatás kiértékelése

A kérdőívet 363-an töltötték ki.

A válaszadók 52,8%-a nő, 47,2%-a pedig férfi volt.

A kérdőívet legtöbbször a 13 és 18 év közötti fiatalok közül töltötték ki. Ezután következtek a 19 és 25 év közöttiek, majd végül a 26 és 31 évesek.

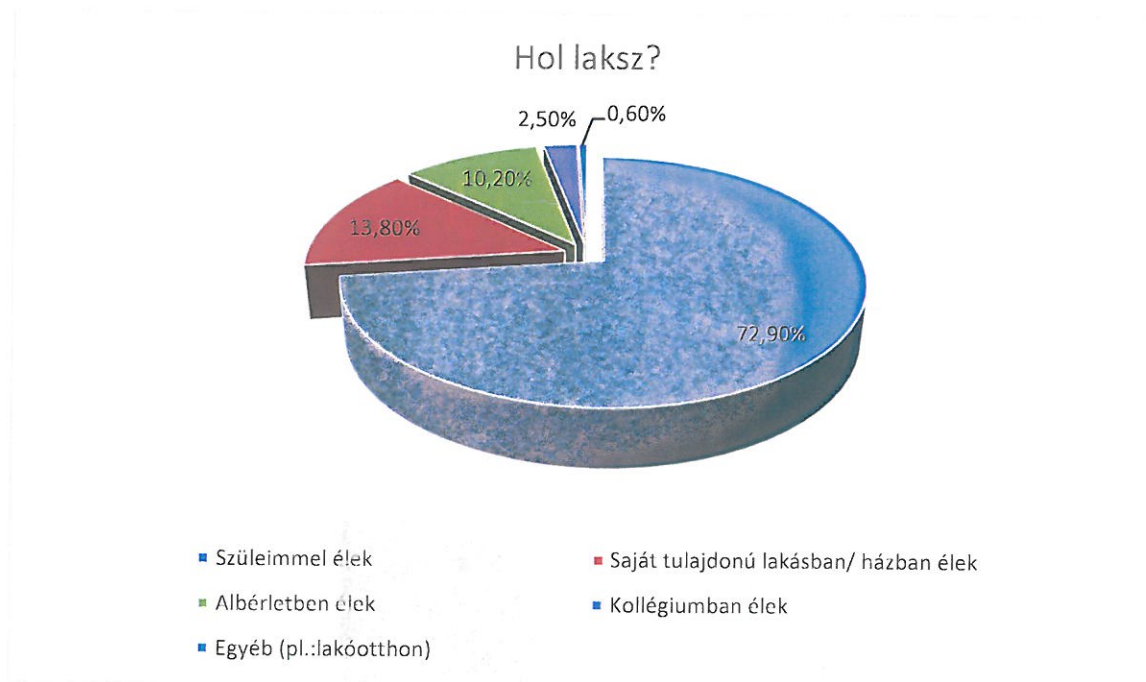
Döntő többségük Makón él, csak 8,8% jelölte meg lakhelyéül a Makói kistérséget.

A fiatalok jelentős része, 75,7 %-a azt válaszolta, hogy szeretnek lakhelyükön élni, 7,7% nem szeret, 16,6% pedig mihelyst lehetősége nyílik, elmegy innen.

A válaszadók majdnem fele (24,4%+17,7%) a későbbiekben szeretne elköltözni más településre. A bizonytalanok aránya is igen magas, 32%.

A költözést tervező fiatalok nagy része az anyagi megélhetés miatt hagyná el a várost (42,2%), de a tudásvágy is nagy szerepet játszik (30,2%), az elköltözési szándékban.

A lakhatás kérdése.

Nem meglepő módon a válaszadók több mint háromnegyede még szüleivel él egy háztartásban.

Az ismersz-e helyi civil szervezeteket kérdésre az alábbi választ kaptuk.

A makói fiatalok legnagyobb része semmilyen civil szervezetet nem ismer. Az ismertebb szervezetek közé tartoznak a

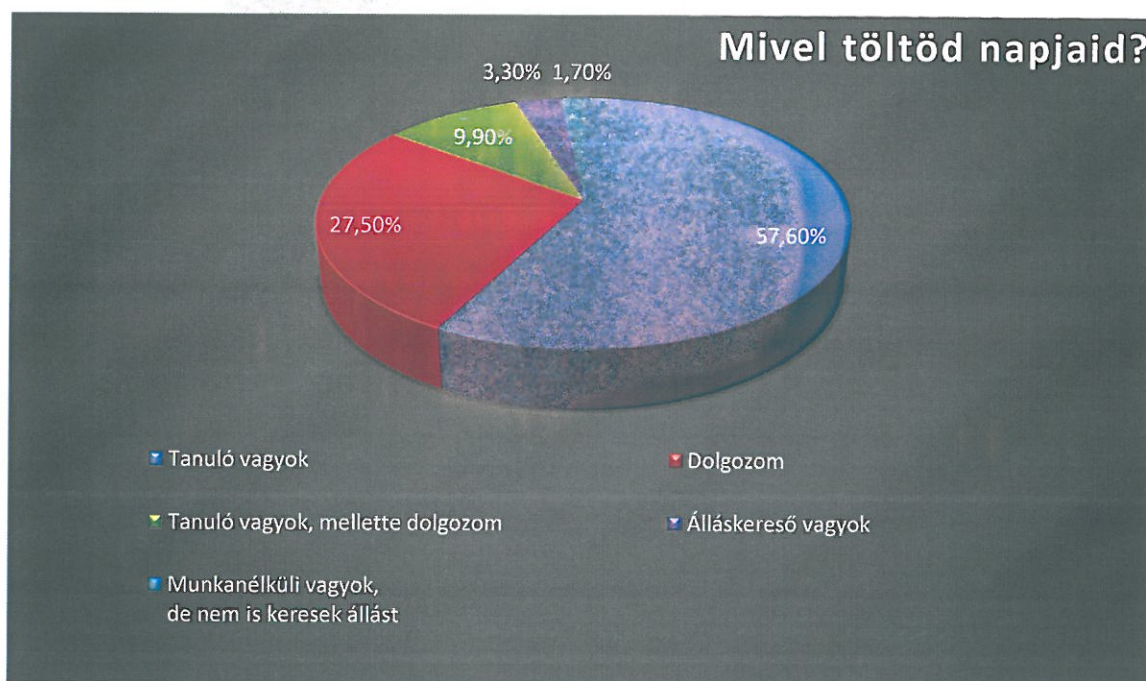
- Makói Állatvédő Egyesület
- „Fogadj el” Alapítvány
- Irisz táncegyület
- Dr. Mihálka György Vegyeskar
- Mocorgók
- Fiatalokért Gyermek és Ifjúsági Egyesület
- MA-TÉR
- Angyalsóhaj
- SINOSZ
- MENYUKE
- Szirbik Miklós Egyesület

- Makói Nagycsaládosok Egyesülete
- Vöröskereszt
- Máltai Szeretetszolgálat
- művészeti és sportegyesületek

A fiatalok 89%-a semmilyen civil szervezetnek nem tagja. Ha választaniuk kellene, szívesen tagok lennének: művészeti csoportban, sportegyesületben, politikai szervezetben, környezeti és/vagy állatvédő egyesületben, illetve 31% valamilyen egyéb egységben.

A fiatalok 11,1%-át igen, 18,3%-át egyáltalán nem, 31,7%-át nem, 38,9%-át részben érdekli a helyi politika. Ez az eredmény az országos átlaggal megegyezést mutat.

A kitöltők 57,6%-a tanuló, 27,5%-a aktívan dolgozó, 9,9%-a tanulás melletti munkavállaló, 3,3% álláskereső, 1,7% olyan munkanélküli, aki nem keres állást.

„Ha munkanélküli vagy kitől/honnan várod a segítséget munkahely kereséséhez?” - kérdéseinkre a válaszadók fele (50,3%) a családtól vagy rokonoktól, 41,6%-a csak önmagától, 18,9%-a barátoktól, ismerősöktől, 14,6%-a a foglalkoztatási osztálytól, 3,2% fejevadász cégtől. Ez Makón érdekes számadat, hisz az egyik legnagyobb munkáltató településünkön (Continental Contitech) általában fejevadász cégeken keresztül találja meg munkavállalóit.

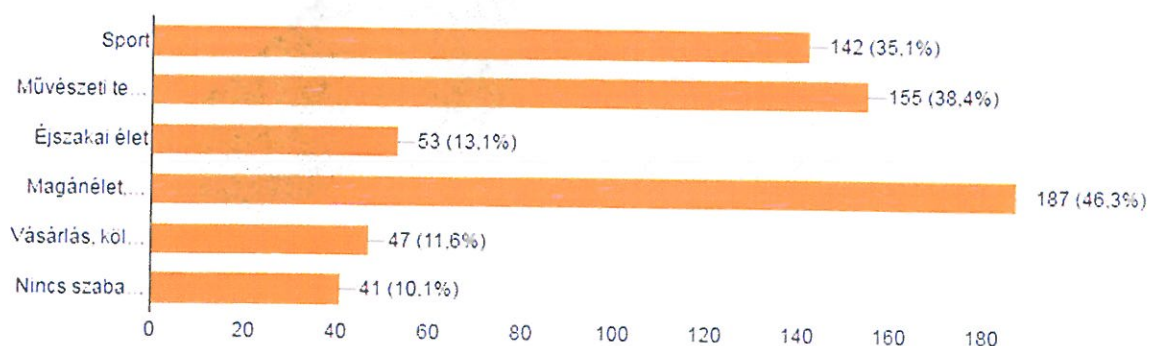

A helyi fiatalok legnagyobb problémájuknak a megfelelő minőségű munkahely és a szórakozási lehetőségek hiányát, illetve az általános negatív szemléletmódot tartják.

A fiatalok 67,9%-a nem tartja magát vallásosnak, nagyjából ez is megegyezik az országos átlaggal.

A szabadidős kérdéscsoportunk első kérdésre a válaszadók többsége a magánéletet, illetve a párkapcsolatot jelölte meg mint a szabadidő-eltöltés elsődleges preferenciáját, ezt követi a művészeti tevékenység, a sportélet, az éjszakai szórakozás, illetve a vásárlás. Csupán a válaszadók 10%-a nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nincs szabadideje.

Általában mivel töltöd a szabadidőd?

A sportolásra igennel válaszoló fiatalok (65,9%) közül 45,2% hetente két-három alkalommal sportol, 18,5% hetente egy alkalommal, 22,4% pedig naponta.

A kitöltők 38,6%-a válaszolta, hogy lenne olyan sportág, amit szívesen kipróbálna, de Makón nincs rá lehetősége. Itt olyan sportokat soroltak fel, mint a bowling, golf, kajak-kenu, gokart, sielés, MMA, teke, vívás, paintball, lövészet, tollas, balett...

A válaszadók 63,8%-a nem elégedett a város szórakozási lehetőségeivel. Indokaik a következők:

- „a 18 éven aluliak vagyunk, és a jelenleg működő discoba nem vagyunk beengedve”

- „nekünk, fiataloknak drágák ezek a szórakozóhelyek”
- „nincs a mozgáskorlátozott gyermekeknek játszótér”
- „több fiataloknak szóló koncertet és több színházi előadást szeretnénk”
- „örülünk a jelenleg üzemelő mozinak, de a székek kényelme nem az igazi”
- „unalmas és drága helyek vannak”
- „rock fesztivál hiányzik”
- „unalmasak a kocsmák”

„Van-e a városban olyan klub/szórakozóhely/közterület, park, ahol a barátaiddal szoktál időt tölteni?” – Kérdésünkre az alábbiakat sorolták fel legtöbben:

- Petőfi park
- Maros-part
- Szent István tér
- Főtér
- Makói Ifjúsági Klub (FIGYI)
- Loft Cafe
- Kelemen Ház
- Malibu Kávézó
- Holstein Söröző
- Pallas Pub

A makói fiatalok véleménye szinte egyöntetű a koncerteket, illetve egy kisebb, nyári fesztivált érintő kérdésben. Mindkét kérdésre elsőprő többségben igen válaszokat kaptunk, azaz szükség van ilyen rendezvényekre.

A szórakozásra a fiatalok havonta csekély összeget költenek. A kitöltők 48,6%-a 3.000 Ft alatti összeggel gazdálkodik egy hónapban, 3.000- 10.000 Ft közötti összeggel 37,2% számolhat, míg 10.000 – 30.000 Ft-tal 11,5% gazdálkodik, 30.000 Ft-nál csak 2,8% költ többet.

Az éttermek szempontjából nagy különbség nincs a válaszok között. 47,1% szerint szükség lenne több étteremre, míg 52,9% szerint elég a jelenlegiek száma.

A további szociológiai sajátosságokhoz kapcsolódó válaszokból az deríthető ki, hogy a mintába kerültek 20,2%-a dohányzik rendszeresen, a drogokat pedig 8,4% próbálta ki.

Több koncertet 86% szeretne, kisebb nyári fesztiválokat 80,3% igényelne.

Közbevetett kérdésünkre, hogy unalmas-e már a kérdőívünk, 83%-uk válaszolta, hogy nem vagy nem vészes.

A kérdezettek 71,1%-a megfelelőnek vagy annál jobbnak tartja Makó város nevelési-oktatási intézményeit.

Ugyanakkor az elhelyezkedésre már nem ilyen pozitívan reagáltak. Mindössze 1,9% tartja könnyűnek az elhelyezkedést, közepesnek 27,3%, míg nehéznek 23,4%, lehetetlennek 11,8% véli. 35,5% a még tanulók kérdéssel elodázta a véleménynyilvánítást.

Akik dolgoznak, azoknak a többsége nem a szakmájában helyezkedett el (24,2%), míg 59,2% még tanul.

A többség (77%) még nem hallott arról, hogy az önkormányzat ösztöndíjprogramot kíván megvalósítani.

A kérdezettek 70,9%-a úgy gondolja, hogy szükség van városi ösztöndíjprogramokra.

A fiatalság megvalósítandó ifjúsági programok közé sorolta a sportgálákat, alternatív zenei koncerteket, drogprevenciós foglalkozásokat, pályaválasztási napokat, ifjúsági színházi előadásokat, diákcseraprogramokat.

A tanuló makóiak 68%-a kipróbálna különböző gyakornoki programokat.

A kutatás összefoglalása

Összefoglalva a 4 elem szerint a következőket emelhetjük ki:

➤ A kutatásban résztvevők szociológiai sajátosságai:

A kérdőívet vegyesen kitöltő fiúk és lányok döntően makóiak. Leginkább a 13-18 éves korosztály volt aktív, utána kor szerint csökkent az érdeklődés. Ez a lakhatási körülményekben is megjelent, mivel a kitöltők közel 73%-a szüleivel él. A diszkrecionális jövedelem, melyet szórakozásra használnak, döntően 3000 forint alatt van. A kutatásban résztvevők 60 %-a munkaerőpiacon még nincs jelen. A valláshoz való hozzáállásukra is a passzivitás jellemző, csak 32% vallotta magát vallásosnak.

➤ A várossal kapcsolatos attitűd:

A kérdőívet kitöltők szeretnek Makón élni, 76%-uk adta ezt a választ. Sajnálatosan azonban a többség a jövőben el szeretne költözni városunkból, ugyanis csak 26% jelezte, hogy maradna. A távozásban az anyagi gyarapodás és a tapasztalatszerzés motiválja a fiatalokat.

➤ Szabadidő eltöltése, csoporthoz tartozás:

A mintába bekerült fiatalok ismernek makói civil szervezeteket, azonban 90%-uk nem tag egyikben sem. Ha választaniuk kellene, leginkább sportcsapat tagjai lennének. Ez abban is látszódik, hogy 65% valamit sportol szabadidejében. A helyi politikához való hozzáállás hasonló az országos trendhez, csak a fiatalok 11%-a jelezte, hogy érdeklődik a téma iránt, a többiek vagy csak részben (39%) vagy egyáltalán nem érdeklődnek. Szabadidőben a magánélet, párkapcsolat a kitöltők elsődleges preferenciája (47%). A művészeti tevékenységek, melyek alatt a táncot, zenét, rajzot, olvasást értjük sok fiatalot lekötnek (39%), mely igen jó eredménynek mondható, ezt követi a sport 35%-kal majd az éjszakai élet 12,2%-kal.

➤ Nyitott kérdések:

A nyitott kérdésekben mondhatták el a fiatalok, mik azok a kérdések, amelyek leginkább megoldásra várnak, és amelyekre az önkormányzatnak a jövőben jobban oda kell figyelnie.

Elsőként a kérdőívben arra voltunk kíváncsiak, mit tartanak a helyi fiatalok legnagyobb problémájának. A legtöbb válaszoló a szórakozási lehetőségekkel elégedetlen. Ezen kívül a munkalehetőségek hiányát írták a kitöltők, illetve a minőségi munkahelyeket (diplomások, jól képzettek munkahelyeit) keveslik.

A szórakozóhelyek problémája a legtöbb nyitott kérdésnél újra meg újra fölvetődik. Alig vannak szórakozóhelyek, amik vannak, csak 18 éven felülieknek szólnak. Sokan a fesztiválokat hiányolják, követendő példaként a SZIN-t említik. A fiatalok a kulturált helyeket is keveslik, ahová be lehetne ülni péntek és szombat esténként, és el lehetne tölteni a szabad idejüket.

IV. Cselekvési terv

Makó Város Önkormányzata a 2017-es évet a kiemelten fiataloknak szentelte. A „Makó számít Rád!” program, a fiatalokat nem irányítani akarja, hanem bevonni a munkába, partnerként tekint rájuk. A helyzetelemzésben bemutatottaknak megfelelően az ifjúsági terület szerteágazó volta és a korcsoport heterogenitása miatt a felmerülő problémák, igények és az ezekhez kapcsolódó megoldások meglehetősen sokrétű feladatokat adnak az önkormányzatnak, intézményeinek, valamint társadalmi partnereinek.

Az eddig megtett intézkedések

Az új városvezetés egyik első intézkedése volt a gyermekvállalás anyagi nehézségeinek csökkentése. Ennek érdekében a városvezetés duplájára, azaz százezer forintra emelte a Babakötvény-támogatást. A cél a gyermekszám növelése, illetve a megszületett babák városban tartása.

A város ingyenessé tette a báranyhimlő elleni védőoltást 2016-ban. Ezzel is a kisgyermekeseknek segített az önkormányzat. Ez a szülőknek húszezer forint megtakarítást jelent.

Az önkormányzat folyamatosan jó kapcsolatot ápol a városban található általános és középiskolákkal. A diákoknak a Jó tanuló, jó sportoló díjátadót minden évben megszervezi, ahol általában közel 500-600 diákot jutalmaz a város. Részükre műsort szervez lehetőség szerint a korosztály által kedvelt neves előadók közreműködésével.

Az iskolakezdés terheinek az enyhítése végett a makói általános iskolások elsőtől a nyolcadik osztályig 3.000 Ft iskolakezdési támogatást kapnak, amit a makói papír és írószerboltokban tudtak elkölteni.

Minden év decemberében a városi gyermekkarácsony keretében csomagokat kapnak a rászoruló gyermekek, sokuknak ez az ajándék jelenti a karácsonyt.

Ezen immár hagyományosnak mondható események mellett az önkormányzat alkalmi

rendezvényeket is szervez a fiatalok számára. Legutóbb ilyen sikeres pályázatnak köszönhetően a gulagok világát bemutató rendhagyó történelemóra-sorozatot és filmvetítést szerveztünk.

Az egyetemi hallgatókra is odafigyel városunk, minden évben meghirdeti a Bursa Hungarica ösztöndíjprogramot. Ennek keretében az önkormányzat az állammal együtt havi 10.000 Ft támogatást nyújt a felsőoktatásban tanulók számára.

A lakhatási problémák megoldására fecskeházprogrammal és ingyen telekkel segítjük a pályázó fiatalokat.

A városban szükség volt az önkormányzaton belül egy olyan munkatársra, aki az ifjúság ügyeit tudja koordinálni, akihez az iskolák bátran fordulhatnak, amennyiben segítségre van szükségük. A tavalyi évben egy ifjúsági referens került felvételre a hivatal Kabinet Irodájába, akihez bátran fordulhatnak a fiatalok akár személyesen is.

A koncepció kidolgozását megelőzte egy ifjúsági találkozássorozat. Itt a fiatalok szabadon elmondhatták gondolataikat, terveiket, melyeket a város beépített az ifjúsági koncepciójába. A beszélgetések mellett egy ifjúsági konferencia is létrejött a MA-TÉR és Makó Város Önkormányzatának közös rendezésében. Ezen a konferencián a fiatalok különböző előadásokon vehettek részt. A konferencia végeztével Farkas Éva Erzsébet átvette a MA-TÉR által készített összgezést a kérdőíves kutatás eredményéről.

Makói Fiatalok néven Facebook-oldalt indítottunk, ahol véleményüket, javaslataikat, közvetlenül mondhatják el fiataljaink, s tájékozódhatnak az őket érintő programokról. A város tesz azért, hogy az ifjúság lehetőség szerint helyben találja meg a boldogulását. Makó valóban számít rájuk!

A tervezett intézkedések

A szórakozási lehetőségek bővítésére a város a helyi vállalkozókhoz fordul, kezdeményezi egy a korosztályuknak megfelelő szórakozóhely beindítását, ahol a 18 év alatti fiatalok szórakozhatnak a korosztályuknak megfelelő körülmények között. Ennek szükségességét a kérdőívek alapján és a beszélgetések kapcsán többen jelezték. Vállalkozók hiányában az önkormányzat megvizsgálja, hogyan

lehetséges ennek megvalósítása önkormányzati kereteken belül. Mivel úgy gondoljuk, minden korosztálynak meg kell adni a lehetőséget, hogy otthon érezze magát Makó városában.

A Makó Városi Kulturális Közművelődési Nonprofit Kft.-vel együttműködve a fiatalok számára több koncertet kívánunk szervezni. Ebben nagy segítséget jelentett a kérdőíves kutatás, mivel így látja az önkormányzat, mely előadók azok, akikre a makói fiatalok vágnak, és el is mennek koncert föllépésükre.

Egyúttal javasoljuk több, ifjúságnak szervezett művészeti előadás tartását, mivel a kutatás alapján igény mutatkozik ezekre a tevékenységekre is.

Mulasztása a városnak, hogy Makó széleskörű testvérvárosi kapcsolatrendszeréből a fiatalok még nem profitálhattak eléggé. A jövőben szeretnénk szervezni a makói és a különböző testvérvárosok fiataljai közötti diákcsereket, ezzel is segítve egymás kultúrájának megismerését. Ennek köszönhetően javulhatna a fiatalok idegen nyelvi tudása is, mely boldogulásukban ma már elengedhetetlen. Ez erősítené munkaerőpiaci pozíciójukat is.

Fontos, hogy a fecskeházprogramot is bővíteni kívánjuk, mivel hatalmas az igény ezekre a lakásokra. Makó Város Önkormányzata a 2017-es évben kezdi meg fecskelakás programjának ingatlantulajdon jogi rendezését.

Az ingyen telekprogram folytatása is elengedhetetlen a fiatalok itt tartása érdekében (CSOK program).

A digitális egyenlőség elérése érdekében a belvárosban mindenki számára elérhető ingyenes vezeték nélküli internet hálózatot kívánunk kiépíteni. Ezt elsősorban a tapasztalataink szerint a fiatalok fogják kihasználni. Okostelefonjaik segítségével könnyen tudják majd használni a világhálót.

A kutatás során felvetett problémák megoldására javasoljuk egy Ifjúsági Konzultációs Iroda létrehozását, mely iroda és klubhelység is lenne egyben. Az irodát a fiatalok díjmentesen vehetnék igénybe. Az iroda egy olyan kiindulási pontot, illetve közösségi teret tudna teremteni, ahol a fiatalok kulturált körülmények között kapcsolódhatnak ki. Az iroda több funkciót látna el: szórakozás, tanulás, információcsere, közösségépítés. Kulturált környezetben akár zenés, táncos estek szervezésével biztosítana kikapcsolódást azon fiataloknak, akik nem tudnak a 18 éven felüli szórakozóhelyekre bejutni.

Az iroda modern felszerelésének igénybevételével iskola után biztonságos környezetben tudnának a diákok lazítani, ismerkedni, beszélgetni. Sajnos sok családban az internetelés még a mai napig nehézséget okoz, ezért ebben az irodában egy helyiséget modern számítástechnikai rendszerrel látnák, el így csökkentve a digitális egyenlőtlenséget a város fiataljai között. A városban sajnálatos módon a fiatalok között az önszerveződés elég gyerekcipőben jár. Az iroda abban is segítséget kíván adni, hogy hogyan tudnak összefogni adott célok elérése végett. Az irodában az oktatási lehetőségek tekintetében is szeretnénk segítséget nyújtani. Középiskolai, felsőoktatási intézményekkel, felvételikkel kapcsolatban kaphatnának tájékoztatást a diákok. Továbbtanulási fórumokat tartanak a terület szakértőivel. Az iroda egyébként igyekezne kulturális, tudományos előadásokkal szélesíteni a fiatalok látókörét, növelni a tájékozottságukat.

Az iroda megszervezésére és működtetésére létrehoztuk az Ifjúsági Konzultációs Testületet. Magának a testületnek is a Konzultációs Iroda adna helyet a jövőben.

Ennek a feladatai közé tartozik többek között: az ötletbörze, az ifjúsági programok kidolgozása és megvalósítása. Maga a testület segítségül szolgál az önkormányzatnak, illetve a képviselő-testületnek a fiatalokkal kapcsolatos döntések meghozatalában. A konzultációs testületen elhangzó gondolatokat és ötleteket az önkormányzat megvizsgálja, és ha van rá lehetőség, megvalósítja azokat.

A testület munkájában a középiskolák diákönkormányzatai által delegált tanulók vesznek részt, iskolánként minimum 2-2 fővel.

A 2017-es évben tervezett ifjúságot érintő programok:

A hosszú távú tervek mellett természetesen szükséges az idei évet érintő program kidolgozása.

- Elsőként Ifjúsági Szabadegyetemet (évente kétféle alkalommal: tavasszal és ősszel) kívánunk megvalósítani. Ezzel kapcsolatban már történtek egyeztetések. A szabadegyetem Makói Fiatalok Akadémiája nevet viseli. Ennek mozaik szava a MA-FI-A. A fiatalokkal megkezdődött a konzultáció, hogy megismerjük ötleteiket, terveiket. A javaslatokra 2 napos rendezvényt szeretnénk tartani már az idei év májusában. Ennek keretében olyan programokra kerülne sor, mint a fiatalok számára aktuális pályázatok bemutatása, prevenciós előadás megtartása a korosztályt érintő veszélyekről (drog, alkohol, dohányzás), továbbtanulási lehetőségek ismertetése, egyes iskolákban olykor elmaradt felvilágosító órák pótlása. Az első nap végén egy koncertet szerveznénk.
- A kérdőívben a fiatalok kifejezték igényüket, hogy szeretnék még több sportrendezvényen részt venni. Ezért kimondottan a fiataloknak szeretnénk szervezni tematikus futóversenyeket, különböző túrákat, a Maros-parton, és a városban. A városban elsősorban kulturális túrára gondoltunk, megfelelő ismeretekkel rendelkező előadó felkérésével. Sokan írták, hogy a kajak-kenut, mint sportot szívesen kipróbálnák, ebben is igyekszünk segíteni. Az Ifjúsági Konzultációs Irodában az eszközbeszerzések révén lehetőség lesz különböző versenyek (sakk, csocsó stb.) megtartására.
- Az elmúlt időszakban nem megfelelően használtuk ki a város adottságait, ezen is változtatni szeretnénk. A Maros-parton jóval több programot szeretnénk megtartani. Egyrészt jóval egészségesebb a környezet, másrészt nyugodtabb légkörben tudnának szórakozni a jelenlévők. Ide szeretnénk szórakoztató fesztivált szervezni neves fellépőkkel, változatos programokkal. Ez nemcsak a helyi és a környékbeli ifjúságot,

hanem az ország más részén lakó fiatalokat és idősebbeket is ide vonzaná. Egy ilyen fesztivál a turizmusra is jótékony hatással lenne.

- Megrendezésre kerülhetne egy Dél-alföldi Kaland Nap szintén a Maros-parton, ahol a sporté lenne a főszerep. Itt mindenki megismerkedhetne a kalandparttal és különböző sportokkal.
- Szerencsés helyzetben vagyunk, mivel városunkban több helyi rock/pop zenekar működik. Rájuk gondolva lehetőséget kívánunk biztosítani, hogy a helyiek megismerjék őket. Felléphetnének rendezvényeinken akár elő zenekarként, de abban is számíthatnak ránk, ha továbbképzésben szeretnének részt venni.
- A 2017-es év ifjúságpolitikai intézkedéseinek egyik sarokkövét jelenti a már meglévő Bursa Hungarica mellett egy új ösztöndíjrendszer kidolgozása. Itt gondoltunk azokra, akik a szakgimnáziumokban, szakközépiskolákban végzős évfolyamba járnak, illetve egyetemi mesterszakos hallgatók. A támogatás részletes leírását írásunk mellékletei között megtaláljuk. Makó Város Önkormányzata a 11/2017. (III.17.) számú rendeletével fogadta el a „Makó számít Rád!” tanulmányi ösztöndíjról szóló rendeletet. Természetesen ennek a rendeletnek a hatását is a konkrét alkalmazás után tudjuk megítélni, és amennyiben szükséges, korrigálni. Fontos kiemelni azt is, hogy a város a program sikeressé tételében számít a helyi vállalkozókra, vállalkozásokra. Közös érdekünk, hogy jó munkaerő váljék a fiatalokból, és ne akarjanak elmenni, hanem itt, szülővárosukban találják meg a boldogulásukat.

A 2017-es évre egy igen sokszínű programsorozatban gondolkozunk, együtt a város ifjúságával. A komolyságát jelzi ezen programoknak, hogy a „Makó számít Rád!” tanulmányi ösztöndíjról szóló rendeletet már tárgyalta a képviselő-testület, és ennek a gyakorlati megvalósítása hamarosan elkezdődik. Fontos azt is kiemelni, hogy a programok egy része nemcsak a fiataloknak szól, a város minden tagja részt vehet rajtuk.

V. Összefoglalás

Makó Város Önkormányzata 2017-ben meghirdette a fiatalok évét. Ennek egyik első lépése volt, hogy egy kérdőíves kutatás keretében megkérdezte a helyi fiatalokat, hogyan tudná az önkormányzat segíteni, hogy jobban érezzék magukat Makón, és a jövőben lehetőség szerint minél többen maradjanak városunkban.

A kutatás eredményeit elemezve és azt számos diákkal, pedagógussal megtárgyalva a városvezetés arra jutott, hogy a hosszabb távú stratégia kidolgozásához szükség van egy ifjúsági koncepcióra, mely több szempontból vizsgálja a fiatalok lehetőségeit, és megpróbál megoldási javaslatokat is adni a korábban elhanyagolt problémáikra.

Az első fejezetben bemutattuk Makó város demográfiai helyzetét. Városunk népességének csökkenése nagyon nagymértékű, melynek megállítása mindannyiunk elemi érdeke. Jelenleg egy előregedő településről beszélünk, ahol a fiatalok nagy része nem kellően motivált a maradásban. A munkaügyi mutatók is rosszabbak, mint a megye más településein. Ezt a képet rontja az álláskereső alacsony iskolai végzettsége, amely szintén kedvezőtlenebb, mint a megyei átlag.

Azt azonban ki kell emelni, hogy Makó mint járási központ, az iskolarendszerén keresztül több fiatalt elér, akiknek a térségben tartásán is fáradoznunk kell. Ebben a fejezetben tehát számszakilag is transzparensé válik a tény, hogy a hatalmas mértékű népességsökkenést meg kell állítani. Nincs idő a tétlenkedésre, azonnali intézkedésekre van szükség!

A második fejezet a kérdőíves kutatást járta körbe. Itt mutattuk be azokat az elveket, amelyek alapján folyt a kutatás. Természetesen számba vettünk minden lehetőséget, amely egy ilyen munka alapján felmerülhet, minden beérkezett választ. Az összegzésében kifejtettük, hogy az eredmények alapján milyen konzekvenciákat vonhatunk le.

Ennek alapján történt meg a cselekvési terv kidolgozása. Először is összegeztük, hogy az újonnan felállt önkormányzat milyen intézkedéseket tett meg a fiatalok itt tartása érdekében.

A hosszú távú tervekben igyekeztünk a feltérképezett hiátusokra megoldást keresni, sajnálatos módon az önkormányzat nem rendelkezik akkora többletforrással, hogy mindent egyszerre meg tudjunk valósítani. Többletcsős megoldás kidolgozására van szükség.

A 2017-es évre a fiatalokat bevonva igyekeztünk egy tervezetet összeállítani. Bízunk benne, hogy a nagyrészt meg tudjuk valósítani.

Makó városa valóban számít a fiatalokra, és ez a koncepció annak érdekében került megalkotásra, hogy a fiatalok jól érezzék magukat városunkban, és ha el is mennek tanulni, dolgozni, szerencsét próbálni, térjenek vissza, itt alapítsanak családot, mert ahogyan írásunkat kezdtük „MAKÓ SZÁMÍT RÁD!”

VI. Források

- Varga András: Az ifjúságszociológia aktuális kérdései az ifjúsági korszakváltás folyamatában Budapest, 2011
http://193.224.76.2/downloads/konyvtar/digitgy/publikacio/varga_andras02.pdf
Letöltés ideje: 2017.02.23
- Dél-alföldi regionális ifjúsági helyzetelemzés 2005 Hálózat a Szabad Információért Alapítvány Szeged, 2005 http://www.ifjusagsegito.hu/belvedere/da_reg_pdf.pdf
Letöltés ideje: 2017.02.24
- Ifjúságszociológia. Belvedere Kiadó. Szeged, 2006. Szerk.: Gábor Kálmán- Jancsák Csaba
- Ifjúság2004 gyorsjelentés. Budapest. 2005. Szerk. Bauer Béla, Szabó Andrea
http://www.ifjusagsegito.hu/belvedere/ifjusag2004_gyorsjelentés.pdf Letöltés ideje: 2017.02.27
- Ifjúsági Konzultáció Makó, 2017
- Makó Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája. Projekt. azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002
- MAKÓ VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA. Projekt azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024 (Melléklet a 88/2009. (X. 29.) OGY határozathoz)
- 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032

VII. Mellékletek

1.számú melléklet, Kérdőív

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

Az űrlap kitöltésével hozzájárulsz a város ifjúságpolitikájának fejlesztéséhez. Célunk az, hogy minden fiatal jól érezze magát Makón. A kitöltés teljesen név nélkül történik!
Köszönjük a segítségét!

*Kötelező

1. részlet

1. Nemed: *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Férfi
☐ Nő

2. Hány éves vagy? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ 13-18
☐ 19-25
☐ 26-31

3. Lakóhelyed: *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Makó
☐ Makó kistérsége
☐ Egyéb

4. Szeretsz-e a lakóhelyeden élni? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
☐ Nem
☐ Nem szeretek, de nincs lehetőségem elköltözni, ill. amikor tudok, elmegyek innen

5. Szeretnél-e elköltözni Makóról?

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen, Magyarországon belül
☐ Igen, külföldre
☐ Nem
☐ Még nem tudom

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

6. Ha tervezed, hogy elköltözől, mi motivál ebben?

Soranként csak egy oválist jelölj be.

- ☐ Anyagi haszonszerzés
☐ Tudásvágy, tapasztalatszerzés
☐ Nem tervezem

7. Hol laksz? *

Soranként csak egy oválist jelölj be.

- ☐ Szüleimmel élek
☐ Kollégiumban élek
☐ Albérletben élek
☐ Saját tulajdonú lakásban/házban élek
☐ Egyéb (pl.: lakóotthon)

2. részlet

8. Ismersz helyi civil szervezeteket? Ha igen, kérlek, írd be párat!

9. Tagja vagy valamilyen civil szervezetnek?

Soranként csak egy oválist jelölj be.

- ☐ Igen
☐ Nem

10. Milyen csoportnak lennél szívesen tagja?

Soranként csak egy oválist jelölj be.

- ☐ Művészeti csoport
☐ Sportcsapat
☐ Politikai egység
☐ Környezet/állatvédők
☐ Egyéb

11. Érdekel-e a helyi politika?

Soranként csak egy oválist jelölj be.

- ☐ Igen
☐ Részben
☐ Nem
☐ Egyáltalán nem

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

12. Mivel töltöd napjaid? *

Soranként csak egy oválit jelölj be.

- ☐ Tanuló vagyok
☐ Dolgozom
☐ Tanuló vagyok, mellette dolgozom
☐ Álláskereső vagyok
☐ Munkanélküli vagyok, de nem is keresek állást

13. Ha munkanélküli vagy kitől/honnan várod a segítséget a munkahely kereséshez?

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Családtól/rokonoktól
☐ Barátoktól/ismerősöktől
☐ Foglalkoztatási osztálytól (volt Munkaügyi Hivatal)
☐ Fejvadász cégtől
☐ Csak magamra számítok, jó képzettséggel el lehet helyezkedni

14. Mit tartasz a HELYI fiatalok legnagyobb problémájának? Kérlek, írd le!

15. Vallásos vagy?

Soranként csak egy oválit jelölj be.

- ☐ Igen
☐ Nem

3. részlet

16. Általában mivel töltöd a szabadidőd? *

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Sport
☐ Művészeti tevékenység (tánc, zene, rajz, olvasás stb.)
☐ Éjszakai élet
☐ Magánélet, párkapcsolat
☐ Vásárlás, költekezés
☐ Nincs szabadidőm

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

17. Sportolsz-e valamit a szabadidődben? Ha igen, mit? *

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Foci
- ☐ Kézilabda
- ☐ Futás
- ☐ Tánc
- ☐ Kondi
- ☐ Aerobik
- ☐ Küzdősport
- ☐ Ping-pong/tenisz/squash/tollaslabda
- ☐ Egyéb
- ☐ Nem sportolok

18. Ha sportolsz, milyen gyakran teszed?

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Napi rendszerességgel
- ☐ Hetente 2-3 alkalommal
- ☐ Hetente 1 alkalommal
- ☐ Havonta

19. Van-e olyan sportág, amit szívesen kipróbálnál, de Makón nincs rá lehetőség?

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Van
- ☐ Nincs

20. Ha van olyan sportág, amit szívesen kipróbálnál, de nincs még Makón, akkor kérlek, írd le.

21. Elégedett vagy a város szórakozási lehetőségeivel? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
- ☐ Nem

22. Ha nem, miért nem? Kérlek, fejtss ki pár sorban!

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

23. Van-e a városban olyan klub/szórakozóhely/köztérület/park, ahol a barátaiddal szoktál időt tölteni? Kérlek írd le, ha van!
24. Nagyjából mennyi pénzt költesz havonta szórakozásra?
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ 0-3.000 Ft
- ☐ 3.001-10.000 Ft
- ☐ 10.001-30.000 Ft
- ☐ 30.001-
25. Mit gondolsz, lenne-e igény több étteremre? *
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ Igen
- ☐ Nem
26. Mit gondolsz, lenne-e igény több koncertre? *
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ Igen
- ☐ Nem
27. Mit gondolsz, lenne-e igény kisebb nyári fesztiválra? (SZIN-hez hasonló) *
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ Igen
- ☐ Nem
- ☐ Nem tudom
28. Dohányzol? *
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ Igen, rendszeresen
- ☐ Nem, soha
- ☐ Néha
29. Próbáltál már ki drogokat?
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ Igen
- ☐ Nem
30. Nagyon unalmas már a kérdőív? :) *
Soranként csak egy oválist jelölj be.
- ☐ Igen
- ☐ Nem
- ☐ Nem vészes

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

31. Mit gondolsz a város nevelési-oktatási intézményeiről? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Kiváló
☐ Jó
☐ Megfelelő
☐ Elégséges
☐ Tragikus

32. Mennyire nehéz a tanulmányok után elhelyezkedni Makón? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Könnyű
☐ Nem könnyű, de nem lehetetlen
☐ Nehéz
☐ Lehetetlen
☐ Még tanulok

33. Ha dolgozol, akkor a tanult szakmádban sikerült elhelyezkedned? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
☐ Nem
☐ Még tanulok

34. Hallottad-e, hogy a városvezetés egy új, mesterképzésben részt vevő egyetemistáknak készült ösztöndíjat tervez bevezetni? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
☐ Nem

35. Véleményed szerint szükségesek-e a hasonló ösztöndíj programok? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
☐ Nem
☐ Nem tudom megítélni

36. Véleményed szerint, milyen jellegű ifjúsági programra (kulturális, sport, stb.) lenne szükség Makón? Kérlek, fejtsd ki! *

2017. 02. 13.

Makói Ifjúsági Konzultáció 2017.

37. Kipróbálnál-e gyakorlati programokat tanulmányaid közben? *
Soranként csak egy oválist jelölj be.

- ☐ Igen, akár ingyen is, hogy tapasztalatot szerezzek
- ☐ Igen, de csak megfelelő bérezésért cserébe
- ☐ Nem szeretném
- ☐ Nem tudom

Köszönjük a segítségéd!

A kérdőív kitöltésével Te is hozzájárultál, hogy Makó jobb, élhetőbb és fiatalosabb város legyen!

Üzemeltető:

 Google Forms

2. számú melléklet Rendelet

Az önkormányzati rendelet szövege:

**Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének
11/2017. (III.17.) önkormányzati rendelete
a „Makó számít rád” tanulmányi ösztöndíjról**

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 10. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A rendelet célja

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a szakközépiskolában, szakközépiskolában szakma és érettségi megszerzése érdekében, valamint a felsőoktatásban mesterképzés nappali tagozatán tanulmányokat folytató makói fiatalok számára a Makó városához történő kötődés erősítése, a tanulmányok ideje alatt felmerülő költség enyhítése és a makói hiányszakmákban az utánpótlás biztosítása céljából „Makó számít rád” tanulmányi ösztöndíjat (a továbbiakban: ösztöndíj) alapít.

2. §

A rendelet hatálya

A rendelet hatálya kiterjed a makói lakóhellyel rendelkező a pályázati felhívásban meghatározott hiányszakmában

a) első diploma megszerzése érdekében mesterképzésben, vagy osztatlan képzés nappali tagozatán tanulmányokat folytató tanulóra, aki vállalja, hogy a végzettsége megszerzése után Makó városában 12 hónapig szakmájának megfelelően helyezkedik el, vagy

b) szakközépiskolában szakképesítés és érettségi bizonyítvány megszerzése érdekében nappali tagozaton tanulmányokat folytató utolsó éves tanulóra, aki vállalja, hogy a végzettsége megszerzése után Makó városában 12 hónapig szakmájának megfelelően helyezkedik el, vagy

c) szakközépiskolában szakképesítés megszerzése érdekében nappali tagozaton tanulmányokat folytató tanuló a képzése megszerzésének utolsó évében, aki vállalja, hogy szakmájának valamelyikében 12 hónapig elhelyezkedik Makó városában.

3. §

Értelmező rendelkezések

E rendelet alkalmazása során:

- a) **Hiányszakma:** a pályázati felhívásban Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének Emberi Erőforrások Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) által meghatározott szakma, valamint felsőoktatási képzés.
- b) **A” típusú ösztöndíjpályázat:** a felsőoktatási intézmény mesterképzésén, vagy osztatlan képzés nappali tagozatán tanulmányt folytató hallgatók számára kiírt pályázat.
- c) **„B” típusú ösztöndíjpályázat:** szakgimnázium nappali tagozatán tanulmányt folytató tanulói jogviszonnyal rendelkező utolsó éves diákok számára kiírt pályázat.
- d) **„C” típusú ösztöndíjpályázat:** a képesítése megszerzésének utolsó évében szakközépiskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók számára kiírt pályázat.
- e) E rendelet alkalmazásában a napban meghatározott határidőt naptári napban kell számítani.

4. §

Az ösztöndíj igénybevétele

(1) Az ösztöndíjra vonatkozó „A” , „B” és „C” típusú pályázati felhívást a Bizottság írja ki minden év **április 30.** napjáig.

(2) A pályázati kiírásnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a) a pályázat benyújtásának határidejét és módját, a határidő elmulasztásának jogkövetkezményét;
- b) a támogatni kívánt hiányszakmák pontos megnevezését;
- c) a várhatóan támogatott keretszámot hiányszakmánként;
- d) az ösztöndíj havi összegét;
- e) a pályázatok elbírálásának határidejét és rendjét,
- f) az ösztöndíjjal járó lényeges kötelezettségeket, azok megszegéséhez fűződő jogkövetkezményeket.

(3) A (2) bekezdés b) pontban foglaltakat a Bizottság a Makó Város Önkormányzatával (a továbbiakban: Önkormányzat) együttműködő stratégiai cégek és a Makó város területén működő költségvetési intézmények vezetői javaslatának figyelembe vételével határozza meg.

(4) A pályázati kiírást közzé kell tenni Makó Város hivatalos honlapján, a városi lapban, valamint a Makói Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján.

(5) A pályázatot minden év **május 31.** napjáig kell benyújtani a pályázati kiírás mellékletét képező formanyomtatványon, személyesen vagy meghatalmazott útján a pályázati felhívásban megjelölt szervhez. A pályázat benyújtásának határideje jogvesztő.

(6) A pályázathoz csatolni kell az alábbi dokumentumokat:

- a) az intézmény által kiállított előző félévi bizonyítvány másolatát („B” és „C” típusú pályázat esetén);
- b) a pályázat benyújtását megelőző félévről szóló lezárt lecke könyv másolatát, vagy az azzal egyenértékű és azonos információkat tartalmazó elektronikus dokumentumnak az illetékes tanulmányi osztály által aláírt és lepecsételt eredeti példányát, amely tartalmazza a pályázó félév átlagát („A” típusú pályázat esetén);
- c) az aktív hallgatói jogviszonyra vonatkozó eredeti hallgatói jogviszony igazolást („A” típusú pályázat esetén);
- d) az aktív tanulói jogviszonyra vonatkozó eredeti tanulói jogviszony igazolást („B” és „C” típusú pályázat esetén);

e) lakcímkártya és személyigazolvány másolatát vagy más személyazonosításra alkalmas (fényképet és személyes adatokat tartalmazó) okmányt („A”, „B” és „C” típusú pályázat esetén);

f) egyéb, a pályázati kiírásban meghatározott dokumentumokat.

(7) Érvénytelen a benyújtott pályázat, ha:

a) nem a kiírás mellékletét képező formanyomtatványon került benyújtásra, vagy

b) a pályázó a pályázathoz nem csatolta a (6) bekezdésben előírt dokumentumokat, vagy

c) a pályázó aláírt nyilatkozatával nem járult hozzá a pályázati eljárásban közölt adatainak kezeléséhez.

5. §

A pályázat elbírálása

(1) A beérkezett pályázatokat a Bizottság az igazolt tanulmányi eredmény átlaga szerinti csökkenő sorrendbe állítja. A pályázatok elbírálása az így kialakult sorrend alapján az aktuális évben támogatott keretszámok hiányszakmánkénti figyelembe vételével történik. Azonos tanulmányi átlag esetén a Bizottság a pályázatban benyújtott egyéb dokumentumok (pl. szociális helyzet, intézményből való hiányzás) alapján dönti el.

(2) A beérkezett pályázatokat a polgármester javaslata alapján a Bizottság bírálja el. A pályázók sorrendjéről és a támogatottak személyéről minden év **június 30.** napjáig a Képviselő-testület dönt. A döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(3) A Képviselő-testület a (2) bekezdés szerinti döntését arra a körülményre figyelemmel köteles meghozni, hogy az ösztöndíjjal támogatottak összlétszáma egyetlen esetben sem haladhatja meg az adott évi pályázati kiírásban szereplő létszámot.

(4) A pályázót a pályázat eredményéről a polgármester írásban értesíti.

(5) A sikeres pályázóval a polgármester a (4) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül támogatási szerződést köt. A határidő jogvesztő.

(6) Amennyiben a pályázó a támogatási szerződést a (5) bekezdés szerinti határidőn belül, bármely okból nem köti meg, úgy a polgármester a Képviselő-testület által a (2) bekezdés alapján felállított sorrendben következő, ugyanazon típusú pályázatot benyújtóval köt támogatási szerződést.

6. §

Az ösztöndíjra való jogosultság felülvizsgálata

(1) Az aktív hallgatói, tanulói jogviszony fennállását félévente, szeptember 30. napjáig és február utolsó napjáig az ösztöndíjjal támogatott hallgatónak az aktív hallgatói, tanulói jogviszonyra vonatkozó eredeti hallgatói jogviszony igazolás polgármesterhez történő benyújtásával igazolnia kell. Ezzel egyidejűleg a Bizottság kérésére, az ösztöndíjjal támogatott hallgató vagy tanuló a tanulmányairól a Bizottság számára tájékoztatást ad.

(2) Mindhárom típusú ösztöndíj esetén a tanulmányok lezárását követően a támogatott pályázó a munkaviszonyának fennállását, annak kezdetétől számítva 6 havonta a polgármesterhez benyújtott munkáltatói igazolással köteles igazolni. A munkaviszony megszűnését a támogatott pályázó haladéktalanul köteles a polgármesternek bejelenteni.

7. §

Az ösztöndíj összege és folyósítása, a folyósítás felfüggesztése

(1) Az ösztöndíj havi összege 2017. évben 30.000 Ft, az azt követő években a pályázati kiírásban meghatározott összeg, mely a támogatott keretlétszámot is figyelembe véve nem haladhatja meg az adott év költségvetésében erre a célra biztosított összeget.

(2) Az ösztöndíjat „A” típusú pályázat esetén a tanulmányi félévben az első félév szeptember 1. és január 31. közötti 5 hónapra, valamint a 2. félév február 1. és június 30. közötti 5 hónapra kell folyósítani.

(3) Az ösztöndíjat „B” és „C” típusú pályázat esetén a tanulói jogviszony fennállása alatt a tanulmányi félévben az első félév szeptember 1. és január 31. közötti 5 hónapra, valamint a 2. félév február 1. és június 30. közötti 5 hónapra kell folyósítani. Az ösztöndíjat folyósítani kell a tanulmányok befejezése vagy a képzettség megszerzése után a képzettségnek megfelelő munkaviszony tartama alatt, legfeljebb – a munkakeresésére fordított esetleges 6 hónap figyelmen kívül hagyásával mindösszesen - 12 hónapig. Ha a képzettség megszerzése és a munkaviszony létesítése között, valamint a munkaviszony esetleges megszűnése majd az új munkaviszony létesítése között eltelt időszak a 6 hónapot meghaladja, az ösztöndíj folyósítását meg kell szüntetni.

(4) Az ösztöndíjat első alkalommal a támogatási szerződés aláírásától számított 15 napon belül, ezt követően – a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével - havonta, a tárgyhónap 10. napjáig kell a pályázó által megadott számlaszámra átutalni.

(5) Az ösztöndíj felülvizsgálatát követően a szeptember havi és a február havi ösztöndíj összegét a tárgyhónapot követő hónap ösztöndíjával együtt kell folyósítani.

(6) Az „A” típusú pályázót az ösztöndíj a felsőoktatási intézmény által kiállított eredeti hallgatói jogviszony igazolással - „a hallgatói jogviszony megszűnésének a tanulmányi teljesítmény és követelmények alapján - becsült időpontja” rovatban feltüntetett időpontjáig illeti meg.

(7) „A” típusú pályázat esetén ösztöndíj kizárólag az aktív hallgatói jogviszony időtartama alatt folyósítható. A hallgatói jogviszony passzíválása esetén az ösztöndíj folyósítását szüneteltetni kell.

(8) Az ösztöndíj fedezetét a képviselő-testület évente az Önkormányzat költségvetési rendeletében külön soron biztosítja.

(9) A folyósítás „B” és „C” típusú ösztöndíjpályázat esetén legfeljebb 2 évre felfüggeszthető, amennyiben a tanuló az utolsó évét követően oktatási intézményben egyéb szakmát tanul vagy érettségi bizonyítvány megszerzése érdekében tanulmányokat folytat, ezen tanulmányok idejére. A felfüggesztésről a tanuló kérelmére a polgármester dönt.

8. §

Az ösztöndíjban részesülő hallgató kötelezettsége

(1) Az „A” típusú ösztöndíjban részesülő hallgató köteles a felsőoktatásról szóló törvény szerinti államilag finanszírozott tanulmányi időn belül diplomát szerezni, és azt a diploma megszerzését követő 30 napon belül a diploma másolatával igazolni.

(2) A „B” és „C” típusú ösztöndíjban részesült szakközépiskolai és szakközépiskolai tanulói jogviszonnyal rendelkező diák köteles az előírt tanulmányi kötelezettségének eleget tenni és a képzéssel megszerezhető végzettséget vagy szakmát megszerezni és azt a bizonyítvány megszerzését követő 30 napon belül a bizonyítvány másolatával igazolni.

(3) Mindhárom típusú ösztöndíj esetén a hallgató/tanuló köteles vállalni, hogy a végzettség vagy szakma megszerzését követően 12 hónapig Makó városában elhelyezkedik, melyet munkáltatói igazolással köteles igazolni az e rendeletben meghatározott szabályok szerint.

9. §

Az ösztöndíj megszüntetése és visszafizetése

(1) Az ösztöndíjra való jogosultságot meg kell szüntetni, ha:

a) a pályázó a felsőoktatásról szóló törvény szerinti államilag finanszírozott tanulmányi időn belül nem szerez diplomát, vagy a középfokú oktatási intézményben az adott évre előírt tanulmányi kötelezettségének nem tesz eleget;

b) a felső-, vagy a középfokú oktatási intézménnyel a hallgatói jogviszony a diploma, vagy a szakma megszerzése nélkül bármely okból megszűnik,

c) az ösztöndíjban részesülő hallgató a hallgatói jogviszonyának vagy munkaviszonyának fennállását a 6. §-ban meghatározott határidőn belül nem igazolja, és mulasztását igazolásra történő felszólításának kézhezvételétől számított 15 napon belül sem pótolja;

d) a pályázó a pályázati eljárás során valótlan adatot közölt vagy az Önkormányzatot bármilyen módon megtévesztette;

e) a pályázó az ösztöndíjra való jogosultság megszüntetését bármely okból kéri;

f) a 7. § (3) bekezdésében megjelölt 6 hónapot meghaladó időtartam elteltét követően.

(2) Az ösztöndíjban részesült személy a folyósított ösztöndíj vagy annak időarányos részének visszafizetésére kötelezhető, ha:

a) a pályázó a pályázati eljárás során valótlan adatot közölt vagy az Önkormányzatot bármilyen módon megtévesztette;

b) az ösztöndíjban részesült személy a 8. § (1) – (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének önhibájából nem tesz eleget.

(3) Az ösztöndíj megszüntetéséről és a visszafizetés elrendeléséről a polgármester dönt.

(4) Az ösztöndíjat egy összegben, az elrendeléstől számított 30 napon belül kell visszafizetni.

(5) A Bizottság írásbeli kérelemre, indokolt esetben engedélyezheti a visszafizetés részletekben történő teljesítését vagy a visszafizetési kötelezettség alól részben vagy egészben mentesítheti a támogatottat. A kérelmet az egy összegű visszafizetés elrendeléséről szóló döntés kézhezvételétől számított 30 napon belül kell benyújtani. A határidő jogvesztő.

10. §

Egyéb rendelkezések

(1) Az ösztöndíjban részesült személy köteles a pályázati eljárás során kezelt adataiban bekövetkezett változást a változástól számított 15 napon belül a polgármesternek írásban bejelenteni.

(2) Az ösztöndíjban részesült személy köteles a támogatási szerződés megszűnéséig az e rendeletben meghatározottak szerint az Önkormányzattal együttműködni.

11. §

Záró rendelkezések

Ezen rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Farkas Éva Erzsébet s.k.
polgármester

dr. Bálint-Hankóczy Beatrix s.k.
jegyző

Záradék:

A képviselő-testület a rendeletet 2017. március 16-i ülésén fogadta el.

A rendelet 2017. március 17-től – hirdetőtáblán kifüggesztésre került.

Makó, 2017. március 17.

dr. Bálint-Hankóczy Beatrix
jegyző

47/2007. (V. 31.) OGY határozat Legyen jobb a gyermekeknek! Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.

A határozat Ifjúsági koncepcióba illeszkedő elemei

47/2007. (V. 31.) OGY határozat

a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032

A gyermekek helyzetével összefüggő speciális alapelvek

1. A prevenció elve

A gyermekszegénység elleni küzdelem leghatékonyabb módja a gyermekszegénység kialakulásának megelőzése. A Nemzeti Stratégia ennek érdekében egyrészt olyan intézmények és szolgáltatások működtetését szorgalmazza, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában (korai készség- és képességfejlesztés). Másrészt, felismerve, hogy a gyermekszegénység és a családok helyzete (szülők foglalkoztatottsága, jövedelmi helyzete, lakáskörülmények stb.) nem választható el egymástól, törekszik a családok helyzetromlásának (pl. lakásvesztés) megelőzésére, a munka elvesztésének megelőzésére, a munkán belüli jobb helyzetek (szülők jobb tájékozottsága, képzettsége, foglalkoztatottsága, jobb munka, jobb kereset) elérésének elősegítésére. A prevenciónak ki kell terjednie a különböző függőséget okozó betegségek kialakulásának megelőzésére, és a kialakult szenvedélybetegségek (pl. kábítószer, alkohol, dohányzás játékszenvedély stb.) gyógyítására is.

2. A gyermekérdek mindent átható elvként kezelésének elve

A gyermekszegénység felszámolásában közreműködő szervezeteknek és személyeknek minden döntésük, intézkedésük meghozatala során ügyelniük kell arra, hogy az sem közvetlenül, sem közvetetten ne kerüljön ellentétbe a gyermekek érdekével. Az állam szintjén szervezetileg is biztosítani kell a gyermekek érdekének prioritását például azzal, hogy a gyermekszegénység ügye kiemelt mérlegelési szempont legyen minden kormányzati döntés esetében.

4. Az egyenlő esélyű hozzáférés elve

A gyermekszegénység csökkentésének lényeges eleme, hogy a gyermekek lakóhelyüktől függetlenül hozzájussanak a szolgáltatásokhoz. A Nemzeti Stratégia egyik fontos célkitűzése, hogy megfelelő szolgáltatásokkal és fejlesztésekkel csökkentse az egészségügyi, oktatási, szociális, gyermekvédelmi szolgáltatásokhoz és intézményekhez való hozzáférési egyenlőtlenségeket, és biztosítsa ezekben a magas színvonalú szakmai tevékenység alapvető feltételeit. A közelítésben fontos szerepe van a közösségi és személyes segítő szolgáltatások kiemelt fejlesztésének. Kiemelendő, hogy a pénzbeli vagy természetben nyújtott ellátások hatékonysága jelentősen javulhat, ha ezekhez jó színvonalú szolgáltatások kapcsolódnak.

A GYERMEKES CSALÁDOK HAZAI HELYZETE, A GYERMEKSZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM NEMZETKÖZI VONATKOZÁSAI

1. A családok jövedelmei, anyagi körülményei

Magyarországon 2005-ben 2 064 793 18 éven aluli eltartott gyermek élt. A gyermekes családok a többiekénél szegényebbek. Az összlakosságból 12 százalék, a gyermekek közül 19 százalék, 420 ezer gyermek élt egy széles körben elfogadott szegénységi küszöb alatt. (Ez a küszöb a fogyasztási egységre számított, ún. ekvivalens jövedelem középső értékének 60 százaléka alatti érték.) Ennél magasabb az egy főre számított nyugdíjminimum, amely segélyküszöbként működött 2005-ig, ezen szint alatt voltak jogosultak a gyermekek rendszeres nevelési támogatásra. Ebben az ellátásban 650 ezer gyermek részesült. Ennél is magasabb a KSH által számított létminimum, amely a szegénység társadalmilag elfogadható szintjét kívánja meghúzni. A létminimum alatt 2004-ben a lakosság 28 százaléka, a gyermekek 40 százaléka, azaz 850 ezer gyermek élt. 2005 óta, a többszöri jogszabály- és feltételváltoztatások miatt ez a szám fokozatosan csökken.

A gyermekes családok szegénysége elsősorban a gyermekek létével, az ebből adódó rosszabb aktivitási aránnyal függ össze, s a gyermekek száma szerint differenciálódik. Az egy gyermeket nevelő családok szegénységi aránya még nagyjából megegyezik a gyermeket nem nevelőkével. A probléma a kétgyermekeseknél kezdődik: az ő szegénységi arányuk jó 70 százalékkal magasabb, mint az egygyermekeseké. Az erős szegénységi törésvonal - a legtöbb európai országhoz hasonlóan - a háromgyermekeseknél húzódik. A 3 és több gyermekesek szegénységi aránya az egygyermekesekének három és félszerese. A nagycsaládosok 60 százaléka egyben a létminimum alatt él. Igaz, a nagycsaládosok csak az összes család 4 százaléka. Ám ezekben a

családokban él a gyermekek 25 százaléka. A szegény gyermekek között a nagycsaládban élők aránya 45 százalék.

A jövedelmek egyenlőtlen elosztása azt is jelenti, hogy a gyermekes családokban élők 32 százaléka a legkisebb jövedelmű ötödben él, és csak 12 százalékuk jut el a legmagasabb jövedelmi ötödig. Ha csak a gyermekeket nézzük, az arányok még szélsőséesebbek: a gyermekek 60 százaléka él a két alsó ötödben, a legszegényebbek között.

A szegénység tehát első renden jól érzékelhető jövedelemhiány, amely a 2, de főként a 3 és több gyermekesek családjában válik súlyossá. A 2 gyermeket nevelő családokban a gyermekek harmadánál, a nagyobb családokban élőknek a többségénél jellemző a többé-kevésbé súlyos szűkölködés. A pénz gyakran a hónap vége előtt kifogy, számos létfontosságú szükségletre, például gyógyszerre, a gyermekeseknél gyakran nem jut. A lakást veszélyeztető adósságok halmozódnak. Az életet gazdagító elemek szinte mind hiányoznak, a szegény gyermekek négyötöde például soha nem jut el nyaralni.

A gyermekes családok átlagosan ugyan jobb lakáskörülmények között élnek, mint a lakosság egésze, a gyermeket nevelő szegények jelentős részének lakáshelyzete azonban rossz. A gyermeket nevelő szegényeknél minden negyedik lakásából hiányzik a benti WC és nincs fürdőszoba, minden ötödikben nincs folyóvíz, kétharmaduk hagyományos fűtésű lakásban lakik. A család fenntartása sokaknál gond. 2005-ben közel 40 000 gázórát, több mint 60 000 villanyórát kapcsoltak ki. Feltehető, hogy közülük aránytalanul sok a gyermekes család, azaz 100 közül akár 3-4 gyermekes család is közmű nélkül maradhatott. Az eladósodás - az adósságkezelés és a lassan terjedő kártyás leolvasók ellenére - növekvő veszély. Minthogy a lakásrezszi költségek növekedése várható, továbbra is fenyegető veszély a lakás elvesztése, amit gyakorta a család szétesése, a gyermekek intézeti elhelyezése követ. A jelenlegi egyetlen prevenciós eszköz az adósságkezelés, az egyetlen - jogilag nem garantált - lassító eszköz a kilakoltatások téli moratóriuma. Ezért a biztonságos lakhatás hiánya folyamatosan szorongatja a családok tízezreit.

2. A szegény népesség jellemzői

A szegénységhez vezető főbb társadalmi tényezők - az egész népesség körében - az alacsony aktivitási arány és a magas munkanélküliség; az alacsony iskolai végzettség, illetve a szakképzettség hiánya; a „rossz” lakóhely, azaz kis település, depressziós térség; rossz egészségi állapot, fogyatékkal élés; a roma népességhez tartozás. Ugyanezek a tényezők

jellemzik a gyermekek szegénységét. Azaz a gyermekeket különösen sújtja, ha szülei tanulatlanok, ha munkanélküliek, ha kis falvakban élnek, ha romák. Rossz a helyzetük azoknak a gyermekeknek is, akiket egyedül élő szülő nevel, vagy akiknél fogyatékkal él valaki a családban - legyen az szülő vagy gyermek.

A háztartásfők között a keresők aránya csak kicsit kedvezőbb a kisebb, mint a 3 vagy több gyermeket nevelő családokban: az összes gyermekes család 75, a 3 és többgyermekes családok 71 százalékában volt aktív kereső 2003-ban. Nagyobb problémát jelent, hogy a nagyobb családokban - részben, mert a több gyermekkel sok a munka, s ez nehezíti a második szülő munkavállalását, részben mert több gyermeknél nehéz a napközbeni intézményi elhelyezés - sokkal ritkább a második kereső, sokkal több a munkanélküli. Így kétszeres oka van rossz jövedelmi helyzetüknek. A munkával szerzett források a gyermekek számával csökkennek, a gyermekekkel kapcsolatos kiadások pedig a gyermekszámmal sokkal nagyobb összeggel nőnek, mint a családi pótlék vagy más gyermekellátások. Minthogy a családi pótlék egy-egy gyermek eltartási költségeinek (létfenntartásának) egyharmadát sem fedezi, minden egyes további gyermekkel jelentősen nő a különbség a megélhetéshez szükséges és a rendelkezésre álló összeg között.

A gyermekes szegények háztartásainak 86%-ában a háztartásfőnek nincs középfokú végzettsége sem, közel 40%-uk esetében egyetlen aktív személy sincs a háztartásban. A gyermekszámon túl az is számít, hogy van-e a családban kisgyermek. Ha az egyik szülő (többnyire az anya) gyeseen vagy gyeten van, akkor ez jelentősen növeli a szegénységi kockázatot. (A gyednek nincs ilyen hatása.) A szegény gyermekkor különös problémája, a nagyon szegények szocializációjának egyik meghatározó eleme az, hogy lassan a harmadik generáció nő fel úgy, hogy szüleinek, sőt, szűkebb-tágabb környezetében senkinek nincs rendszeres munkája.

Fontos szegénységi kockázatot jelent a lakóhely, a régió vagy a település. Az összlakosság jövedelmi helyzetében és szegénységi kockázatában mutatkozó regionális különbségek a gyermekes háztartásokban élők esetében is érvényesülnek. Az országos szegénységi arányt l-nek tekintve, a szegénységi kockázat kiugróan magas az észak-magyarországi régióban élők esetében, régiós átlagban 1,8-szeres, a gyermekesek esetében kétszeres. Az Észak-Alföldön élők szegénységi kockázata szintén átlag fölötti. A másik végletet Budapest képviseli 0,4-es szegénységi kockázati valószínűséggel. A város-falu lejtő ehhez közelítően nagy, 0,4 és 1,5

között mozog. Az összes szegény több mint fele, a gyermeket nevelő szegények 55 százaléka falvakban él.

A szegénység és betegség számtalan módon összefügg. A szegények betegebbek és korábban halnak. Ez a tendencia romlani látszik. A halálozási olló 1988 óta úgy nyílt szét, hogy míg a jobb helyzetűek életéselyei tovább javultak, addig a legalacsonyabb végzettségűeké szignifikánsan romlottak. Nem történt eddig szisztematikus adatgyűjtés arról, miként függ össze a gyermekek egészségi állapota társadalmi helyzetükkel. A Gyermekszegénység elleni Nemzeti Program (rövid távú program) céljára készült egy adatfeldolgozás, mely a szülők egészségi állapotának és társadalmi helyzetének összefüggését vizsgálta. Minden vizsgált betegség vagy állapot szorosabb vagy lazább, de szinte mindig szignifikáns kapcsolatot mutatott a szegénységgel összefüggő szociológiai változókkal, azaz a jövedelemmel, iskolai végzettséggel, települési lejtővel, a roma etnikumhoz tartozással. Mindezek mellett - eddig nem sejtett módon - a gyermekek száma is összefügg a szülő egészségi állapotával. A gyermekek nem védenek meg a stresszekkel és az ezekből adódó betegségekkel szemben. Számos vizsgált betegség esetében a nagyobb gyermekszámú családokban nagyobb a betegek aránya, még akkor is, ha fontos egyéb feltételek, például a szülő jövedelme vagy iskolai végzettsége azonosak.

Különösen súlyos helyzetben vannak a roma családok gyermekei. Igaz, a szegénység nem roma kérdés: a szegény gyermekek mintegy kétharmada, a legszegényebbek fele nem roma. Másként: több a nem-roma szegény gyermek, mint a roma, de a roma gyermekek között sokkal nagyobb a szegények aránya. Sőt, a különböző kutatások alapján az is állítható, hogy a roma gyermekek szegénysége és kirekesztettsége különösen mély lehet olyan okok miatt, mint a szülő régóta tartó munkanélkülisége, az erősödő intézményi, lakóhelyi, iskolai szegregáció; az ezzel is összefüggő etnikai megkülönböztetés, a cigányokat sok területen sújtó diszkrimináció; a jó intézményekhez és szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáférés.

A „**LEGYEN JOBB A GYERMEKEKNEK!**” NEMZETI STRATÉGIA CÉLJAI

Átfogó célok, fejlesztési területek

A „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia elindítása kiáltó társadalmi szükséglet. A szegénység köre talán nem bővül, a szélsőséges szegénység több formája azonban tartósodik, súlyosbodik. A szocializációt alapvetően befolyásoló intézmények, elsősorban az iskolarendszer, nem enyhíti, hanem gyakran felerősíti a szegénység újratermelődésére ható tényezőket. A tartós szegénység, a lakóhelyi és iskolai szegregáció bontja a társadalom összetartozását, gyengíti a közös normákat. A probléma olyan méretű és olyan veszélyekkel jár a társadalmi, gazdasági, sőt a politikai fenntartható fejlődésre, hogy a cselekvést azonnal meg kell kezdeni, majd kitartó szívóssággal évtizedeken át folytatni. A cselekvés motorja csak a kormányzat és a civil társadalom együttes akarata lehet.

A gyermekszegénység komplex és mélyen beágyazott jelenség. Csökkentése - rövid és hosszú távon egyaránt - akkor válik lehetségessé, ha kialakul e cél körül a társadalmi egyetértés, ha van tartós kormányzati elszántság, ha jelentős források mozgósíthatók e célra, ha intézmények, szakmák, szektorok között elindul az együttműködés, ha a helyi közösségek, a helyi társadalom, a civilek, köztük is a legfontosabbak, a szülők magukénak tekintik az ügyet.

Az összetett problémát csak átfogó és átgondolt stratégia segítségével lehet kezelni. Ezt szolgálja a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, amely alkalmas a rövid, közép- és hosszabb távú tervek egymásra épülő kidolgozására. A Stratégia részletes, rövidebb távú cselekvési terveit a megvalósított célok függvényében (gördülő tervezéssel) folyamatosan a változó helyzethez kell igazítani. Az V. fejezet fölvezet a Stratégia főbb fejlesztési területeit, az ezekhez tartozó célkitűzéseket, valamint a legfontosabb - a mérföldkövet jelentő változások mérésére is alkalmas - indikátorokat. A sürgős beavatkozásokat tartalmazó, az Európai Unió forrásainak felhasználását biztosító cselekvési tervek, illetve a generációs program néhány részletének kibontása további feladat.

A „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia egyszerre irányul arra, hogy a gyermekek életfeltételei jobbak legyenek, és hogy a gyermekekkel foglalkozó, nekik szolgáltatásokat nyújtó intézmények javuljanak, korszerűsödjenek. A Nemzeti Stratégia egy generáció alatt három átfogó célt kíván elérni.

- Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen gyermekek és családjaik szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai.

- Szűnjenek meg a gyermeki kirekesztés, szegregálás és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása.

- Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működés módja és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.

Az átfogó célok eléréséhez számos területen kell változást elérni. A kiemelt fejlesztési irányok, amelyek tartalmával az V. fejezet foglalkozik, a következők:

1. fejlesztési terület: Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet javítása
2. fejlesztési terület: A gyermekes családok anyagi helyzetének javítását szolgáló ellátások fejlesztése
3. fejlesztési terület: Lakás, lakhatás feltételeinek, minőségének, biztonságának javítása
4. fejlesztési terület: A képességek kibontakoztatását, a sikeres iskolai pályafutást segítő intézmények és szolgáltatások, szegregáció megszüntetése
5. fejlesztési terület: A gyermekes családokat célzó személyes szolgáltatások és szakellátások fejlesztése
6. fejlesztési terület: Egészségesebb gyermekkor biztosítása